

8-2024 Tettbebyggelsens størrelse, avløpsrenseanleggets størrelse og dimensjonerende størrelse

Forslagsstiller

Avløpskomiteen

Målsetting for prosjektet

Rydder opp i alle pe-begrepene og gir en veiledning til hvordan de skal beregnes og brukes

Bakgrunn

Ved søknad om utslippstillatelse skal kommunene oppgi tettbebyggelsens størrelse og anleggets dimensjonerende kapasitet. I tillegg skal kommunene ved rapportering i Altinn oppgi avløpsrenseanleggets størrelse i pe i maksuken (uken med høyest belastning av organisk stoff, målt som BOF₅).

Det er behov for en opprydding i begrepene, hvordan de skal beregnes og hvordan de skal brukes. Det er viktig at både myndigheter, kommuner, rådgivere og andre er omforent om hvordan de forskjellige tallene skal beregnes, hva de betyr og hvordan de skal brukes.

Prosjektet må gjennomføres i tett kontakt med statlige myndigheter, Miljødirektoratet (MDir.) og Statsforvaltere (SF).

Prosjektet er spesielt viktig med tanke på den pågående revisjonen av avløpsdirektivet hvor det kommer en ny definisjon av begrepet tettbebyggelse, samt at virkeområdet utvides slik at vesentlig flere små tettbebyggelser vil bli omfattet. Vi ser også at uklar forståelse av dimensjonerende organisk belastning til avløpsrenseanlegg gir situasjoner der anlegg med god restkapasitet vurderes som underdimensjonerte.

Innhold

Prosjektet må deles i to hoveddeler.

Del 1: Informasjonsinnhenting og kartlegging

- Gjøre en enkel undersøkelse av hvordan tettbebyggelsens størrelse beregnes i andre EU-land
- Kartlegge hvilke tall som skal rapporteres til EU og hva tallene skal representere
- Kontakte MDir for å undersøke om de har tenkt å justere den norske definisjonen ved implementering av revidert avløpsdirektiv

Del 2: Utarbeide veiledningsmaterieil

- Lage en oversikt over de forskjellige begrepene, når de skal brukes og konsekvensen ved å bruke/rapportere feil tall.
- Utarbeide en veiledning på hvordan tettbebyggelsens størrelse skal beregnes. Spesielt knyttet til begrepet maks uke, og vurdering av kilder som ikke er innbyggere (hytter, campingplasser, septik, industri osv.)
- Utarbeide en veiledning på hvordan avløpsanleggets størrelse kan beregnes. Her får kommunene ofte beskjed fra SF om at de skal benytte metode 4.1 i NS9426 og spesifisert hvilken F_{faktor} de må benytte (F_{faktor} = forholdet mellom målt gjennomsnittsverdi og maks uke). Men en slik faktor skal iht. standarden kun benyttes dersom det ikke finnes tilstrekkelig informasjon for tilført BOF₅. Det anbefales at andre metoder enn middelverdi x F_{faktor} vurderes da denne metoden har en stor usikkerhet.
- Utarbeide en veiledning på hvordan dimensjonerende kapasitet skal oppgis ved rapportering til statlige myndigheter, samt beskrive når tallet på dimensjonerende kapasitet bør oppdateres. Dimensjonerende kapasitet ved design av et renseanlegg er ikke ensbetydende med hvor stor mengde anlegget vil kunne klare å rense. Hvor mye et anlegg klarer å rense til gitte krav vil kunne avvike fra hva det ble dimensjonert for, samt tiltak og optimaliseringer på anlegget vil påvirke mengde det klarer å rense.

Rapportering og produksjon

Hvordan prosjektet bør rapporteres vil bli diskutert i styringsgruppen etter oppstart. Det kan diskuteres om resultatene fra del 1 oppsummeres i et notat og at del 2 blir en Norsk Vann rapport. Del 2 kan evt. deles opp i tre separate veiledninger som rapporteres hver for seg fortløpende.

Formidling av resultatene/presentasjon av rapporten kan gjøres i Norsk Vann sine nettverksgrupper, på den årlige driftsassistansesamlingen ol.

Gjennomføring

- Prosjektet må gjennomføres i dialog med Miljødirektoratet slik at man ender opp med en veiledning som er i tråd med det behovet som miljømyndighetene har iht. avløpsdirektivet og annet regelverk.
- Del 1 vil bli gjennomført av sekretariatet i Norsk Vann, mens del 2 kan gjennomføres av ekstern rådgiver
- Det vil bli avholdt oppstartsmøte for prosjektet mellom styringsgruppe og sekretariatet i Norsk Vann for å drøfte nærmere hvordan prosjektet best skal løses og fastsettelse av videre prosjekt- og fremdriftsplan.
- Sekretariatet i Norsk Vann innhenter nødvendig informasjon for å utarbeide et notat for del 1 av oppgaven.
- Når del 1 er ferdig må styringsgruppen basert på dette notatet utarbeide en noe mer detaljert prosjektbeskrivelse for del 2 før denne lyses ut til ekstern rådgiver.
- Det vil bli avholdt oppstartsmøte for del 2 av prosjektet mellom styringsgruppe og rådgiver for prosjektet
- Rådgiver utarbeider forslag til innhold i rapport og diskutere dette i nettverk for søknad om utslippstillatelse.
- Utarbeide rapport
- Gjennomføre høring av revidert rapportforslag i styrings- og referansegruppen
- Utarbeide endelig rapport
- Avholde avslutningsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for å behandle endelig rapport og avtale videre oppfølging av rapporten
- Markedsføre og implementere resultatene

Organisering/deltakere

Prosjektet styres av en styringsgruppe med 5 representanter fra Norsk Vanns medlemmer, som er oppnevnt av Norsk Vanns avløpskomité. Det forventes at styringsgruppe og rådgiver møtes 3 ganger (oppstartsmøte, workshop, avsluttende møte) og at øvrig kommunikasjon er per mail/tlf.

Styringsgruppen vil foreslå deltakere i en referansegruppe fra Norsk vanns medlemmer supplert med ekstern kompetanse. Referansegruppen blir invitert til workshopen og til å gi innspill til rapporten.

Norsk Vanns sekretariat vil ivareta prosjektadministrasjon, trykking/markedsføring mv.

Kostnader/finansiering

Prosjektkostnader er anslått til kr 660 000 og skal i sin helhet finansieres av Norsk Vann prosjekt. Prosjektet har følgende budsjettposter:

<i>Kostnader</i>	
Faglig utredning og rapportering ekstern rådgiver, del 2	400 000
Møter styrings-/referansegrupper	20 000
Trykking og formidling	20 000
Prosjektadministrasjon og del 1	200 000
Uforutsett	20 000
Totalt	660 000

<i>Finansiering</i>	
Norsk Vann prosjekt	660 000

Ekstern	
Totalt	660 000

Posten «Faglig utredning og rapportering» angir maks. ramme for utredningsarbeidet, herunder timekostnader, reisekostnader, møter og ev. biomkostninger.

Tidsplan

Ønsket oppstart av prosjektet er så snart finansiering og administrative forhold er avklart. Forventes slutført i 2024/2025.

Markedsføring

Informasjonen om prosjektet distribueres via norskvann.no.

30.10.23 Avløpskomiteen / Elisabeth Lyngstad

Prioriteringskriterier

Kriterier	
1) Er prosjektet i samsvar med strategiplanen?	Ja. Både hovedmål 1 gode rammebetingelser og hovedmål 2 god veiledning.
2) Er prosjektet innenfor en av følgende prosjektkategorier: a) tekniske veiledninger/rapporter, b) forvaltningsveiledninger/-rapporter eller c) strategiske prosjekter/utredningsprosjekter	a) Teknisk veiledning
3) Er prosjektet egnet til å løse utfordringer for ulike medlemskategorier?	Ja. Det vil berøre alle medlemmene.
4) Fører prosjektet til utvikling av nye veiledninger/verktøy?	Ja. Avklaring av begreper og veiledning i hvordan man skal beregne.
5) Er prosjektet tilstrekkelig stort til å gi et tilfredsstillende resultat?	Ja
6) Er det sannsynlig med økonomiske bidrag fra eksterne miljøer til prosjektet?	Nei
7) Er det sannsynlig at bevilgningen vil være utløsende for eksterne FoU-prosjekter og -midler?	Nei

Direktørens forslag til prioritering for 2024:

Gjennomføres i 2024. Felles forståelse av PE-begrepet er helt sentralt i all kommunikasjon med statsforvalter. Uklarheter gir store problemer knyttet til utslippstillatelser.

Innspill i høringsrunden

Samfunnskomiteen:

Avløpskomiteén:

Vannkomiteén:

Høringsinnspill fra andre:

Direktørens innstilling til styret: